

Marc Noyons

'Iedereen vindt het fantastisch'

Erfgoedcentrum Wadden na
injectie van 43 mln euro eindelijk
open

Door: Floris Kappelle

17-04-2025

Duurzaamheid Verslag

Na jaren gesteggel met talloze belangenorganisaties gaat op 26 april het Werelderfgoedcentrum Waddenzee (WEC) open. Aan de oevers van de Waddenzee rijst deze landmark op in de haven van Lauwersoog als een robuuste triomf van oud-Hollands polderen. 'Het was een lastige operatie, maar we zijn geslaagd.'

Het resultaat: een multifunctioneel centrum midden in een uniek natuurgebied dat als enige van ons land de status van UNESCO Natuurlijk Werelderfgoed heeft. Overigens ontstond in de financiering allengs een fikse tegenvaller. Noyons: 'De aannemers waren te duur. Na een bezuinigingsronde, aanpassingen aan ontwerp en inrichting én opnieuw met de pet rond konden we die hobbel ook nemen. Daar ben ik een half jaar dag en nacht mee bezig geweest.'

Er was veel gedoe. Initiatiefnemer en directeur-bestuurder Niek Kuizenga werd gesecondeerd door *business developer* Noyons die hem bijstond de financiering rond te krijgen en de vele spreekwoordelijke kikkers terug in de kruiwagen te brengen. Ook projectdirecteur Anat Harel – inhoudelijk ontwerp, omgevingsmanagement en fondsenwerving – speelde een belangrijke rol. In het WEC werken ecologen, biologen, vissers, dierenartsen en andere wetenschappers aan het behoud van het Wad. In dit markante gebouw komen kennis en educatie samen in een omgeving die je met recht een *experience* kunt noemen.

- Foto: Martina Zilian

Dat geldt niet alleen voor bezoekers van alle leeftijden maar ook voor hulpbehoevende zeehonden. Die hebben hier vanuit Zeehondencentrum Pieterburen inmiddels een nieuw onderkomen gevonden. Met de zeehond gaat het inmiddels aanzienlijk beter. Deze zal hier fungeren als graadmeter voor de gezondheid van de Waddenzee. Al jaren bestond daarnaast de behoefte om een plaats te creëren waar het publiek kennis kan maken met het belang van de Waddenzee. Noyons: 'Zo biedt het WEC als werkplaats van de Wadden een onderzoekscentrum dat zich richt op een duurzame toekomst voor het Waddengebied en dat de mondiale noodzaak belicht van een nieuwe balans tussen mens en natuur.'

Kwetsbare wadden

Met een brede focus op flora, fauna, geomorfologie en recreatie worden de krachten gebundeld van bewoners, bezoekers, ondernemers, onderzoekers, zeehondenverzorgers en vrijwilligers. Met als holistisch doel de bewustwording vergroten van de kwetsbaarheid van het Wad. Niet onbelangrijk: de rol van het WEC als stimulans voor toerisme in de regio. Bij al die facetten was Noyons gedurende 2,5 jaar betrokken als *campaign council*. Onder meer om de directie bij te staan het project steeds weer vlot te trekken.

Noyons: 'Er was stagnatie ontstaan na bezwaren van natuurorganisaties over het ontwerp van het Deense architectenbureau Dorte Mandrup. Het gebouw zou te hoog zijn, gezien vanuit zee, en te veel lichtvervuiling veroorzaken. Het eerste ontwerp verdween al gauw in de prullenmand. Tijd dus voor een nieuw plan, het terugwinnen van draagvlak en de werving van de resterende financiering.' Een uitdaging met nogal wat voeten in de aarde, zo bleek.

Verdrag van Ribe

Samen met Kuizenga en projectdirecteur Harel werd een plan ontwikkeld om de natuurorganisaties en andere belanghebbenden weer aan boord te krijgen. Dat begon met een excursie naar de Deense plaats Ribe waar dezelfde architect al een soortgelijk Waddencentrum had gerealiseerd. Een goede zet want de kikkers sprongen weer terug in de kruiwagen en het Verdrag van Ribe was een feit. In werkgroepen konden vervolgens alle betrokkenen meedenken over hoe het WEC eruit moest gaan zien. Stakeholdersmanagement in optima forma. In deze complexe operatie vonden zeer uiteenlopende partijen elkaar ten slotte in een voor allen acceptabel plan.

- Kuizenga op de bouwplaats

Noyons: 'Een nogal lastige klus. We zijn zelfs tot de Raad van State gegaan om alle bezwaren weg te nemen.' Uiteindelijk is het buitendijkse gebouw in hoogte gezakt, met als resultaat een slim ontwerp van verticale lamellen dat een sterke verbinding maakt tussen binnen en buiten en dat bestand is tegen het klimaat van Lauwersoog. Het licht en de sfeer binnen in het gebouw veranderen mee met de weersomstandigheden buiten. 'Iedereen vindt het fantastisch.'

Geld uit alle hoeken en gaten

De financiering van het project stoelt op een brede waaier van contribuanten. Ongeveer de helft van de totale kosten (€ 43 mln) werd opgehaald bij fondsen, vooral het Waddenfonds, het Nationaal Programma Groningen en een anonieme liefhebber van zeehonden. Andere bijdragen kwamen van partners als Zeehondencentrum Pieterburen, Bouwteam BGGD en installateur Pranger-Rosier, terwijl de Gemeente Het Hogeland en de Provincie Groningen subsidies verstrekten. De Nederlandse Waterschapsbank verzorgde een lening onder garantie van de Gemeente Het Hogeland. De exploitatie omvat horeca, een winkel, de Rijksuniversiteit Groningen en huurders zoals de Haven van Lauwersoog.

Blauw bloed?

Bezoekers lopen pardoes de wereld van de Waddenzee in. Van het 'wetlab', het getijdenplein naar de datasculptuur. In het betaalde gedeelte waad je door zes waddenzones. Op de eerste verdieping zien we de zeehonden die vrolijk op krachten komen en zich verheugen op hun nakende tewaterlating. Als apotheose ontvouwt zich op het dak de enorme weidsheid van de Waddenzee. Al met al een prestatie van formaat, zelfs zonder bijdrage van onderwerp-gerelateerde ministeries en fondsen van wie je dat zou kunnen verwachten. Een staaltje Neerlands trots dat sowieso veel aandacht van hogerhand verdient. Benieuwd of Koning Willem Alexander – expert op het gebied van watermanagement – het WEC binnenkort gaat bezoeken. Een dergelijk bezoek zou dit unieke waddenproject de glans geven die het toekomt.

Informatie: <https://ontdekwec.nl/>

RVD / Gemmy Woud-Binnendijk